

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Zákon č. 359/2007 Z. z.
o prevencii a náprave environmentálnych škôd

Postup pri konaní a príklady riešenia

www.sazp.sk

Úlohy štátnej správy

- informačný systém §20
- štátny dozor § 21
- správne delikty – pokuty § 22
- správne konania § 27- § 31

Štátny dozor § 21

- **zisťuje plnenie povinností** prevádzkovateľa, resp. povinností stanovených v rozhodnutiach podľa tohto zákona
- **vykonáva kontroly** v zmysle kontrolnej činnosti
- **je oprávnený vykonávať** zisťovania, odobrať vzorky, používať technické prostriedky na zdokumentovanie udalosti a stavu

Orgán štátneho dozoru pri porušení povinnosti prevádzkovateľa je oprávnený písomne nariadiť :

- **zachovanie pôvodného stavu** v čase kontroly do objasnenia veci al. zdokumentovania stavu
- **vykonanie opatrení** na odstránenie nedostatkov, vrátane zákazu al. obmedzenia činnosti v rozpore so zák. ihneď alebo v určenej lehote, odvolanie prevádzkovateľa - nemá odkladný účinok

Konanie

- **zákon o správnom konaní**
- **výnimky:**
 - a) požadovanie informácií
 - b) konzultácie
 - príslušný orgán sa vyjadruje - či došlo k BHEŠ alebo EŠ
 - písomné stanovisko dotknutých orgánov (DO) – podľa potreby
 - výsledkom konzultácie je písomné stanovisko do 60 dní (nemá odkladný účinok)
 - c) oznámenie
 - obsah oznámenia
 - vyjadrenie prevádzkovateľa a DO
 - ak sa potvrdí vznik EŠ, koná sa podľa tohto zákona

Účastníci konania

- prevádzkovateľ
- vlastník, správca, nájomca dotknutej nehnuteľnosti
- dotknutá obec
- dotknutá fyzická a právnická osoba
- MVO, ak dala úspešné oznámenie

Správne konania

- Konanie o uložení PO a NO § 27
- Konanie o schválení návrhu NO § 28
- Konanie o znášaní nákladov § 29
- Konanie o určení rozsahu podielu na vzniku EŠ § 30
- Konanie o náhrade nákladov § 31

Správne konania

Konanie o uložení PO a NO

- orgán z úradnej moci (z vlastného podnetu, na základe oznámenia)
- orgán zisťuje, či došlo k BHEŠ alebo či vznikla EŠ a kto ju spôsobil
- ak 1 udalosťou vzniklo viac prípadov – určenie poradia dôležitosti
- rozhodnutie, že sa neprijmú ďalšie NO, ak postačujú prijaté alebo je neprimeranosť nákladov

Konanie o schválení návrhu NO

- na základe písomnej žiadosti prevádzkovateľa
- obsah žiadosti – všeobecné náležitosti a návrh NO (primárne, doplnkové, kompenzačné), analýza rizika - ak vznikla EŠ/BHEŠ na pôde
- orgán nariadi ústne pojednávanie a miestne zisťovanie
- nad 50 účastníkov alebo rozsiahle územie – oznámenie začatia konania verejnou vyhláškou
- upovedomí DO, vyžiada stanovisko - ak nie je - má sa to, že DO súhlasí

Správne konania

Konanie o znášaní nákladov

- na písomnú žiadosť prevádzkovateľa
- liberačné dôvody § 11 ods.3 alebo 4 - prevádzkovateľ nie je povinný znášať náklady na PO, NO – tretia osoba, záväzný príkaz orgánov VS
- PO – do 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o uložení NO alebo schválení návrhu NO
- NO – do 1 roku po rozhodnutí o NO, prevádzkovateľ mal povolenie a zároveň EŠ nezavinil – nie je pôvodca
- PO rozhodne o výške a spôsobe vrátenia vynaložených nákladov – ak preukáže, že nie je pôvodca EŠ

(§ 11 ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. a),b) a d))

Správne konania

Konanie o určení rozsahu podielu na vzniku EŠ

- na písomnú žiadosť prevádzkovateľa/ov
- návrh na určenie podielu zodpovednosti (nerozdielne)
- podaním návrhu na začatie konania nie je dotknutá povinnosť prevádzkovateľa vykonať NO

Konanie o náhrade nákladov

- začína orgán, ak konal z vlastného podnetu podľa § 4 ods. 3 písm. c) alebo § 5 ods. 3 písm. c) - ak je pôvodca známy
- rozhodnutie o povinnosti nahradiť náklady s určením – výšky náhrady nákladov, spôsobu a lehoty vrátenia nákladov
- orgán postúpi vymáhanie neuhradených nákladov - MŽP
- orgán nezačne konanie o náhrade nákladov za prijaté a vykonané PO, NO - ak od ich vykonania uplynula 5 ročná lehota

Kto a čo vykonáva - zainteresovaní

Pred nehodou

Príslušný orgán

- môže podporovať alebo prijať preventívne opatrenia
- podporuje alebo vyžaduje finančné zabezpečenie

Poskytovatelia finančného zabezpečenia

- reagujú na žiadosti o vhodné finančné zabezpečenie
- zvažujú vykonanie posúdení o možných rizikách, nákladoch a poistnom v záujme poskytnutia vhodného finančného zabezpečenia

Prevádzkovateľ

- môže sa rozhodnúť, že bude vykonávať opatrenia na zníženie rizika
- môže/musí si zaistiť finančné zabezpečenie

Odborníci

- technické pripomienky k opatreniam v záujme zníženia rizika bezprostrednej hrozby a škody

Kto a čo vykonáva - zainteresovaní

Po nehode

Príslušný orgán	Prevádzkovateľ
<ul style="list-style-type: none">• určuje, či sa na prípad vzťahuje smernica ELD• ak áno, identifikuje zodpovedného prevádzkovateľa/-ov a stanoví druh zodpovednosti• v spolupráci s prevádzkovateľom/-mi zabezpečí prijatie preventívnych a nápravných opatrení• žiada od prevádzkovateľa/-ov potrebné náklady (ak orgán prijme nápravné opatrenia) (pridelí náklady v prípade zodpovednosti viacerých strán)• dohliada na nástroj finančného zabezpečenia	<ul style="list-style-type: none">• bezodkladne prijme kroky na zastavenie nehody, prechádzanie ďalšej škody• bezodkladne nahlási škodu alebo hrozbu príslušnému orgánu• prijme kroky na vykonávanie (alebo financovanie) všetkých potrebných nápravných úkonov podľa pokynov príslušného orgánu• uhradí príslušné náklady podľa požiadaviek
Poskytovatelia finančného zabezpečenia	
<ul style="list-style-type: none">• prispievajú k posúdeniu škody a nápravy	
Ďalší odborníci	
<ul style="list-style-type: none">• posudzujú, preskúmajú a dohliadajú na bezprostrednú hrozbu alebo posúdenie škody a výber, návrh a vykonávanie nápravnej možnosti• monitorujú výsledky	

Prevádzkovateľ

Povinnosti

- predchádzať vzniku environmentálnej škody a bezprostrednej hrozbe environmentálnej škody
- zabezpečiť finančné krytie

Zodpovednosť

- za BHEŠ a EŠ, za ich posúdenie

Možnosti

- využitie konzultácie nezbavuje prevádzkovateľa povinnosti konať

Prevádzkovateľ

v prípade bezprostrednej hrozby environmentálnej škody

VYKONÁVA PREVENTÍVNU ČINNOSŤ

- predchádzať vzniku EŠ a BHEŠ (§ 3 ods.1)
- bezodkladne prijať a vykonať PO (§ 4 ods.1)
- bezodkladne oznámiť okolnosti BHEŠ - ObÚŽP/ SIŽP (§ 4 ods.2)
- oznámiť okolnosti BHEŠ - MŽP SR pri ohrození územia iného štátu (§ 5 ods.1 písm. a)

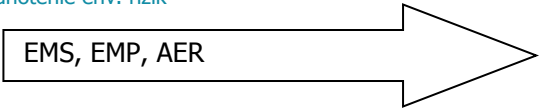
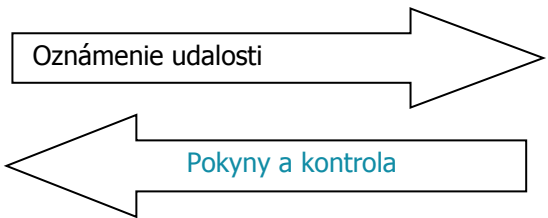
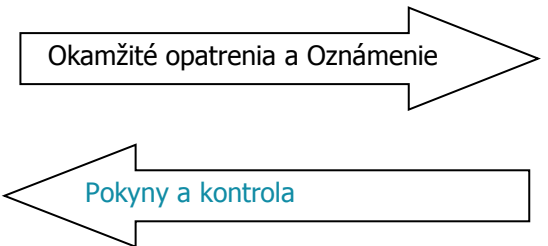
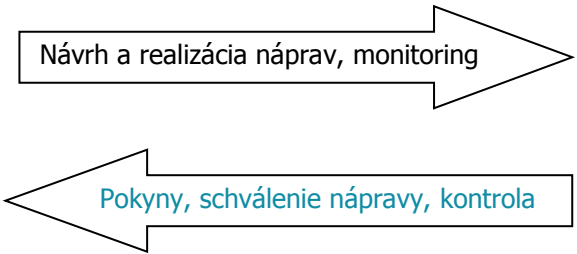
Prevádzkovateľ

v prípade environmentálnej škody

VYKONÁVA NÁPRAVNÚ ČINNOSŤ

- posúdi udalosť a koná pri EŠ
- bezodkladne oznámi prípad EŠ ObÚŽP/ SIŽP (§ 4 ods.2)
- oznámi udalosť EŠ - MŽP SR pri ohrození úz. iného štátu, (§ 5 ods.1 písm.a)
- prijme a vykoná zmierňujúce opatrenia pri EŠ - okamžitú kontrolu, zabránenie šírenia, odstránenie ZL (§ 5 ods.1 písm.b)
- vykoná alebo zabezpečí analýzu rizík v prípade EŠ na pôde (§ 10 ods.2)
- vypracuje alebo zabezpečí návrh nápravných opatrení (NO) (§ 6 - § 10)
- podá žiadosť o schválenie návrhu NO (§ 5 ods.1 písm.c)
- realizuje schválené NO (§ 6 - § 10)
- zabezpečí finančné krytie zodpovednosti za EŠ, 1.7.2012 (§13 ods.1)
- preukáže spôsob fin.krytia do 100 dní od povolenia pracovnej čin.(§13 ods.3)
- poskytne technické prostriedky orgánu ŠS (§ 21 ods.5 písm. a) bod 1,2)
- zdrží sa konania, ktoré obmedzil alebo zakázal orgán štát. dozoru (§ 21 ods.5 písm. b)

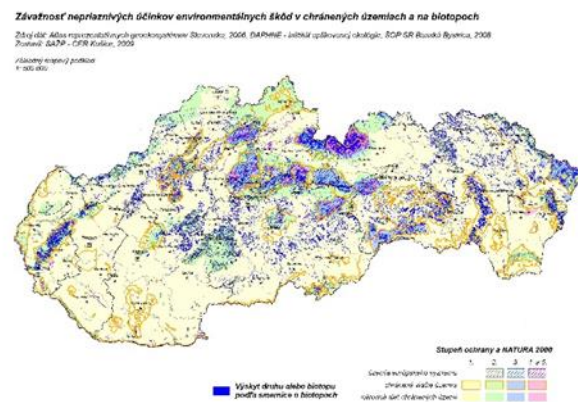
Postup krokov prevádzkovateľa v konaní o env. škode

Prevádzkovateľ	Vstupy – Výstupy	Príslušný orgán
Riadenie rizika <ul style="list-style-type: none"> Prevenca 	Env. manažérske systémy EMP – posudzovanie rizika a ohrozenia Hodnotenie env. rizík 	Príslušné orgány Hodnotitelia rizík Audítori
Bezprostredná hrozba environmentálnej škody <ul style="list-style-type: none"> Okamžité opatrenia 		Príslušné orgány Dotknuté orgány
Environmentálne škody <ul style="list-style-type: none"> Okamžité opatrenia Oznámenie Preskúmanie Posúdenie, Hodnotenie 		Príslušné orgány Dotknuté orgány Odborníci a špecialisti Odborne spôsobilé osoby Súdni znalci
Náprava/Sanácia <ul style="list-style-type: none"> Primárna náprava Doplňková náprava Kompenzačná náprava Analýza rizík na pôde 		Príslušné orgány Dotknuté orgány

Metodické příručky

Diferenciácia územia SR podľa potenciálneho rizika závažnosti EŠ

Metodická príručka

Metodická príručka je určená prevádzkovateľom v zmysle zákona č. 359/2007 Z. z. Poskytuje malým a stredným podnikateľom, veľkým podnikom, ako aj štátnej správe návod ako hodnotiť riziko a povinnosť zabezpečiť finančné krytie zodpovednosti za environmentálne škody, vrátane analýzy environmentálnych rizík, ako základu pre určenie zdrojov vzniku EŠ a odhad zodpovedajúcej výšky finančného krytia.

Sprievodca je prehľadne rozdelený do krokov:

- Prvotné posúdenie environmentálnych rizík
- Podrobné posúdenie environmentálnych rizík
- Definovanie miery rizika
- Definovanie následkov
- Stanovenie výšky a spôsobu finančného krytia
- Príklady

Metodická príručka

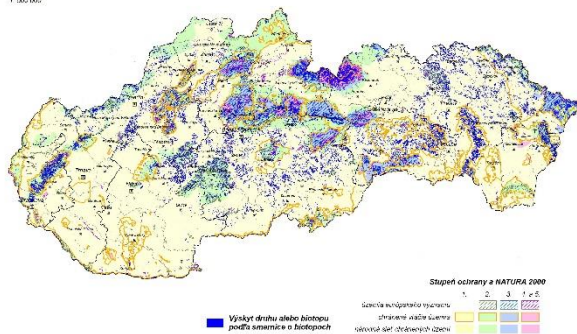
Diferenciácia územia SR podľa potenciálneho rizika závažnosti EŠ Metodika pre úrady a prevádzkovateľov, 2007

- orientácia pri prvotnom zisťovaní základného stavu prírodných zdrojov
- obsahuje grafické informácie o územnom rozmiestnení prírod. zdrojov s najvyššou kvalitou

Závažnosť nepriaznivých účinkov environmentálnych škôd v chránených územiach a na biotopoch

Zdroj dát: Atlas regionálnych environmentálnych škôd, 2006; DAPHNE - indikátor uplývajúcej škodlivosti, ŠOP SR Bratislava, 2006; Znaková: GA79 - CER Kolár, 2005

Územný vzorový plán
1:100 000

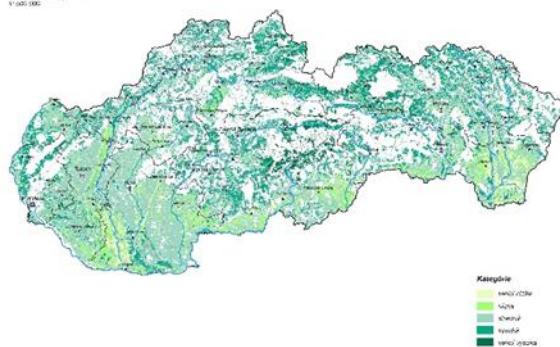

Potenciál pôd transportovať organické polutanty

Zdroj dát: Výskumný ústav pôdovedstva a ochrany pôdy, 2006

Zdroj: VÚPÚ Bratislava pre INŽINIERING, 2007

Územný vzorový plán
1:100 000

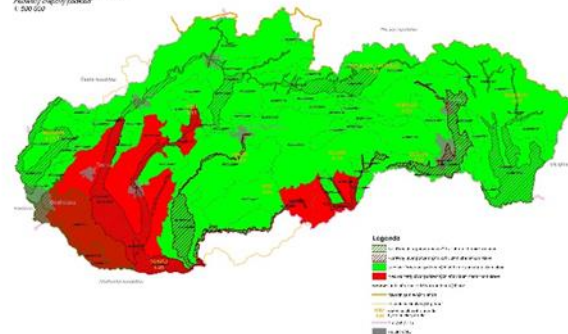

Chemický stav útvarov podzemných vôd - rok 2007

Zdroj dát: MŽP SR, SRNÚ B. Kolár, 2009

Zdroj: MŽP SR - SRNÚ B. Kolár, 2009

Územný vzorový plán
1:100 000

Environmentálne škody - prípady

Výsledky zo zisťovania údajov v SR

- 3 prípady environmentálnej škody/hrozby boli oznámené – posudzujú sa
- 2 prípady bezprostrednej hrozby EŠ boli ukončené – zaznamenané v registri
- 5 - 7 preverovaných udalostí ročne - podnety z medializovaných správ a od zainteresovaných a dotknutých
 - ... nezákonné zásahy do biotopov eu. významu a ničenie druhov a ich biotopov, hromadné úhyny rýb, kontaminácia vodných útvarov, nezákonné nakladanie s odpadmi ...

Zisťovanie údajov

OÚ OSŽP - úrady ŽP 72

SIŽP - ústredie a 4 inšpektoráty, OIPK

ŠOP SR - Správy CHKO a NP

Oznámenia rok 2019

Stav oznámenia : P - oznámenie prijaté

N - oznámenie prijaté - nerelevantné

R - oznámenie prijaté - relevantné

OP - oznámenie sa posudzuje

O - oznámenie ukončené - nepotvrdená EŠ, BHEŠ

X - oznámenie ukončené - potvrdená EŠ, BHEŠ

Prehľad oznámení:

Názov oznámenia	Štát	Obec	Lokalita	Opis udalosti	Dátum vzniku	Dátum podania	Stav
Prevrátenie kamióna	SK	503746-Dolné Saliby, 503878-Kráľov Brod	cesta II. triedy/561	Havária kamióna doš...	12.03.2014	27.03.2014	X
ČOV Zeleneč	SK	507776-Zeleneč, 507296-Majcichov, 503789-Hoste		počas údržby a oprav...	03.04.2014	07.04.2014	X
Prevádzka Vodného di...	SK	502987-Želiezovce		v dôsledku prevádzky...	01.06.2017	14.08.2017	P
Skládka, Višňe Hory,...	SK	507032-Hlohovec	Višňe Hory	Kontaminácia vody a ...	09.11.2018	09.11.2018	P
Úhyn rýb, lastúrniko...	SK	501310-Patince ,555827-Virt ,501239-Marcelová ,501...	Patinský kanál (Žita...	splachom pesticídov ...	16.06.2019	20.06.2019	P
Úhyn rýb - Hron (MV...	SK	508900-Polomka ,508462-Beňuš	Hron - MVE Polomka	Únik sedimentačných ...	27.07.2019	16.08.2019	P
Hromadný úhyn rýb - ...	SK	503011-Nové Zámky	Komočský most	Zaznamenaných 1006 k...	27.07.2019	16.08.2019	P

Prípady v riešení

MVE Želiezovce

rok 2017, 2018 – potenciálna EŠ na vode a biotopoch eu. významu

- oznámenie MVO o EŠ, prípad v procese preskúmavania a hodnotenia ekologického stavu vodného útvaru a priaznivého stavu biotopov eu. významu

Prípady v riešení

Skládka Vlčie hory, Hlohovec

rok 2018 – BHEŠ na pôde a potenciálna EŠ na vode,
podnet od samosprávy, OÚ OSŽP - konanie o uložení preventívnych
opatrení,
prevádzkovateľ nekoná - koná štát

Podnety

- Výstavba D4/R7 rok 2019 – pravdepodobná EŠ na pôde a na vode,
- podnet na základe medializovaných správ, preskúmavanie, analýzy vôd z vrtov a dopady
- odvoz nezákonne uloženého odpadu

Ďakujem za pozornosť

**Ing. Tatiana Horňanová,
Ing. Miroslava Lacková**
SAŽP, Dlhá 3, 971 01 Prievidza
tatiana.hornanova@sazp.sk
miroslava.lackova@sazp.sk
enviskody@sazp.sk

<http://enviroportal.sk/environmentalne-skody>